

SVARTBJÖRNSJAKT I IDAHO 2009

Text Göran Lihv

Bild Krister Älverstad

Min son Fredrik, 16 år, har sedan han kom upp i tonåren, visat ett alldeles för svalt jaktintresse i mitt tycke, så något måste göras. Min gode vän Larry i USA har vid mina tidigare jakter "over there" alltid sagt, du måste ta med din son hit. En jaktlicens och en björnlicens kostar inte mer än 100 svenska kronor för ungdomar under 18 år.

Så en dag hösten 2008 när jag frågar Fredrik om han vill åka till USA för att jaga svartbjörn med pil och båge, skiner han upp och svarar; självklart vill jag det pappa! Jag skaffar en båge till honom och träningen drar igång. Vi skjuter inomhus en gång per vecka och Fredrik och Krister tränar hemma på gården så ofta vi bara kan.

I mitten juni har vi bestämt att vi skall åka och hälsa på Larry i Idaho, som har drivit samma björnatlar i snart 20 år. Vi skall jaga i ett fantastisk och helt underbart område som ligger högt uppe i Klippiga Bergen. Det är ett varierande fjällandskap med allt från urskog och snöklädda fjäll till iskalla älvar och

kokande varma källor.

Mycket vilt av alla slag finns det och björnarna kommer i alla färger från helt svarta till bruna, men även röda och blonda.

På morgonen den tionde juni bär det av för en tiodagars tripp till Idaho och vi är framme i Boise redan samma kväll amerikansk tid. Larry möter upp på flygplatsen och följer med upp till jaktterrängen första dagen, men sedan skall han jobba under veckan, så vi kommer att jaga helt för oss själva. Det är jag, Fredrik och Krister, min jaktkompis sedan många år tillbaka, som också följt med från Sverige, som kommer att campa tillsammans.

Vi kommer fram till Larrys campingtrailer mitt i natten och passar på att sova ut den första morgonen. Under eftermiddagen kollar vi upp de fyra åtlarna som vi kommer att jaga på och bestämmer turordning. Första morgonen kommer jag att sitta ensam på "Bait One" och Krister tar med sig min son Fredrik till "Blue Jay" eftersom ingen av dem vill sitta ensam till att börja med. Blue Jay är en av åtelplatserna som fått sitt namn efter blåskrikorna som är flitiga gäster på åtlarna.

Av de fyra åtlarna är tre traditionella åtlar där man sitter i "treestand" uppe i ett träd och en åtel är "spot and stalk". Där sitter man på en höjd 120 meter bort och när björnarna kommer fram till åteln tar man av sig skorna och försöker smyga sig fram i strumplästen in på 20 meters håll med pilbågen i högsta hugg. Det är både svårt och mycket spännande.

Förberedelserna är minutiösa när det gäller att inte dofta mer människa än absolut nödvändigt. Duscha innan varje jakt med parfymfri tvål, sedan klä sig i GoreTexkläder med invävt aktivt kol, non-scent vätska på skor, mössa, ryggsäck, händer och ansikte. Vi har säkerhetsseklar på oss eftersom de vanligaste

olyckorna vid denna typ av björnjakt är fallolyckor från treestand.

Fredrik på Blue Jay

Dag 1- första jakt dagen.

Det här är morgonen som etsat sig fast i mitt minne för resten av livet.

Det är fortfarande mörkt ute när Krister och Fredrik släpper av mig vid Bait One. Jag har cirka 600 meter att gå upp till åteln. Jag smyger sakta och ljudlöst, dels för att inte bli för varm och dels för att inte skrämma iväg eventuella björnar.

När jag har 60? 70 meter kvar till trädet jag skall sitta i, får jag en känsla av att någon eller något iakttar mig. Jag stannar till på stigen som leder fram till åteln och ser mig omkring.

Det är fortfarande lite skumt, men jag kan se något stort svart sitta på en gren i ett av dom gigantiska träden, cirka 20 meter från stigen - BJÖRN!

“Den vänder sig om gång på gång och tittar på mig. Vad kommer att hända när den kommer ner på marken?”

Pulsen stiger snabbt när jag ljudlöst nockar på en pil på bågen under tiden som jag iakttar björnen som börjar klättra ner från trädet med ryggen mot mig. Den vänder sig om gång på gång och tittar på mig. Vad kommer att hända när den kommer ner på marken? Jag står drypstill och bara studerar björnen, men när den kommer ner på marken vänder den sig bara om en sista gång och smyger sedan sakta iväg

Jag fortsätter sakta fram till mitt träd när jag hör något konstigt skrapande ljud som jag inte kan lokalisera. Jag försöker reda ut vad det kan vara, men ser ingenting. När jag kommer fram till trädet fäster jag en lina i bågen som jag skall använda för att fira upp

den med när jag väl kommer upp i passet och påbörjar sen min klättring.

Halvvägs upp i trädet hör jag ljudet igen, stannar till och ser mig omkring igen men kan fortfarande inte förstå vad det kan vara.

Jag fortsätter upp till mitt treestand, säkrar mig med bandet till selen och skall börja fira upp min båge - DÅ hör jag varifrån ljudet kommer? Uppifrån! Vad händer? Två träd bort från mig kommer en ljusbrun, ja nästan blond liten björn nerklättrande från säkert 25? 30 meters höjd. Han är på andra sidan av sitt träd, men stannar till gång på gång och tittar ut på sidan om trädet för att hålla koll på vad jag gör. Jag står helt stilla och börjar undra hur mycket björn det egentligen finns här. Till slut är han nere på marken och ger sig iväg bort i skogen med full fart. Jag firar upp min båge sätter mig till rätta, hänger upp bågen på en gren och pustar ut.

Jag tänker att mycket mer än så här går väl inte att uppleva på en och samma morgon, men ack vad jag bedrog mig. Det tar inte mer än kanske fem minuter, jag tittar ner på åteln när en liten ful björn sätter första tasserna på åteln. Han ser ut som en skabbräv, det är helt otroligt hur ljudlöst de kan ta sig fram.

Jag plockar försiktigt fram min kamera och tar några

kort, jag har glömt att stänga av blixten, men den lilla björnen bryr sig inte ens om det. Han äter en stund innan han ger sig av igen.

Efter en dryg timma ser jag en större brun björn smyga sig fram på en sluttning 150 meter till vänster om passet och tar då ner min båge och lägger den i mitt knä, i fall att?

När ytterligare en timme passerat, helt plötsligt utan att jag hört ett enda ljud står björnen 30 meter ifrån mig på min högra sida, en stor brun björn och allt tyder på att det är en hane, precis som jag önskat! Tankarna virvlar runt i mitt huvud.

Jag tar chansen om jag får den! Han rör sig sakta mot åteln och ser sig hela tiden noga omkring. När han har fem meter kvar fram till åteln passerar han bakom ett par stora träd och jag spänner bågen. Han lägger sig ner på mage och plockar upp något från marken innan han fortsätter fram till åteln. Bågen känns som om den vore fastgjuten i betong och mitt hjärta står nog helt stilla, han tittar först åt mitt håll, sedan tittar han åt det andra hållet, det är 15 meter till björnen och femmetan ligger helt stilla mitt emellan tio- och tjugometerspinnen på siktet när

pilen går iväg.

Allt går fort, björnen är borta på någon tiondels sekund efter en sekund eller två hör jag det klassiska ”deathmoon” moouuaau två gånger innan det blir helt tyst.

Efter tio minuter kommer verkligheten ikapp mig,

pulsens ökar och mina händerna skakar lätt, jag plockar fram en smörgås och en dricka ur ryggsäcken och jag börjar inse att jag har skjutit min första björn, dessutom med pil och båge.

Jag sitter kvar och väntar en timme innan det är dags att smyga sig fram för att se hur det har gått. Vid åteln sitter pilen nerborrad 25 cm i marken och den är helt täckt av ljus och friskt doftande lungblod. Det är mycket blod på marken redan efter att par meter och utefter hela flyktsträckan som blev 22 meter. Där han ligger stilla på marken.

Jag går ner till vägen och för att möta upp Fredrik och Krister och berättar ivrigt för dem om alla mognens upplevelser.

Vi går sedan tillsammans upp för att fotografera och bär sedan ner björnen till bilen.

De följande dagarna är det lugnt på åtlarna, i alla fall under dygnets ljusa timmar. Björnarna är mest aktiva på nätterna och när fyra dagar passerat har varken Fredrik eller Krister ens sett en levande björn. Vi lever livets glada dagar ändå, badar i varma källor på dagarna och vi jagar några timmar varje morgon och kväll, kollar åtelkamerorna och fyller på åtlarna när det behövs.

Alla dagar utom en, när vi åker till Boise och shoppar. Ett par dagar senare lossnar det ordentligt. Björnarna börjar komma tillbaka även på Bait One, så jag och Fredrik spenderar de flesta av våra jakttillfällen just där, Krister håller till på Blue Jay eller Spot and Stalk och vi ser björnar vid så gott som varje jakttillfälle.

En kväll har Fredrik och jag besök av två björnar samtidigt på åteln i hela 35 minuter, men Fredrik kommer inte till skott eftersom vi inte klarar av att avgöra vad det är för sorts björnar vi har att göra med. De ger sig av först när det är nästan helt mörkt, när en tredje björn smyger uppför stigen till åteln och björnarna blir rädda för varandra och sticker åt skilda håll. Vi skyndar ner till bilen för att hämta Krister som sitter i totalt mörker vid Blue Jay och väntar.

Nästa dag kommer det en liten långhårig blond björn och besöker oss på åteln i cirka 15 minuter, men visar aldrig upp det läge som Fredrik vill ha för att komma till skott. Dagen efter smyger vi på Blondie, som vi nu kallar honom, in på 15 meters håll, men avtryckaren ligger i ryggsäcken och när vi backat tillbaka och smugit fram på nytt får han syn på oss och sticker iväg. Krister har samma kväll haft ett

minst sagt spännande tillfälle där han smugit sig fram på Spot and Stalk in på 20 meters håll på en stor björn utan att få möjlighet att skjuta.

Vi ser ett flertal olika björnar under några dagar, men ingen bjuder på ett ordentligt skottillfälle. Sista kvällen när vi smyger ut har hoppet att Fredrik skall få skjuta sig en björn börjat tryta.

Vädret är ostadigt och mycket riktigt, efter en stund öser regnet ner. Vi har fått lära oss att björnar är sällsynta på åtlarna när det regnar, men vis av erfarenhet från tidigare kvällar när vi gått hem i regnet och det senare under kvällen har klarnat upp och björnarna har varit mycket aktiva, sitter vi kvar och trotsar regnet. Fredrik med ett litet paraply som jag hittade i botten av ryggsäcken och själv har jag dragit en regnjacka över huvudet.

“Jag ger tummen upp och Fredrik spänner bågen”

Klockan åtta slutar det plötsligt att regna, hoppet tänds åter och när klockan är nio smyger det fram en liten mörkbrun brun björn med en lustig ljusgul man över nacken och ryggen.

Jag ger tummen upp och Fredrik spänner bågen och laddar många gånger för skott under de 15 minuter

björnen befinner sig på åteln, men plötsligt ger han sig snabbt iväg.

Vi är båda helt övertygade om att nu är det helt kört, MEN? det går inte mer än ungefär en minut innan jag ser vad jag tror är samma björn komma tillbaka. Ska Fredrik verkligen få ytterligare en chans?

Jag startar på nytt videokameran och upptäcker snart att detta är en helt annan björn, mycket större? Kanske till och med större än den björn jag själv sköt första morgonen. Det känns som om tiden står stilla. Sakta smyger björnen sig upp på åteln medan Fredrik spänner bågen, men han måste släppa ner och vila några gånger eftersom björnen inte riktigt vill släppa bredsidan till utan står retligt ställd snett emot oss. Efter de längsta åtta minuterna i våra liv vänder han äntligen bredsidan till och jag hoppar högt när Fredrik äntligen släpper iväg pilen.

Björnen rusar iväg och vi hör några konstiga ulkanden en bit bort innan det blir helt tyst och stilla igen. Björnfrossan tar tag om Fredrik, han skälver samtidigt som han undrar hur det gick. Det såg eventuellt ut att ta lite lågt sa jag. Vi tittade på videofilmen i kameran och beslutade att jag skulle gå före ner och kolla.

Det började mörkna ganska fort, men väl nere vid åteln hittade jag pilen helt täckt av blod och kunde konstatera att det med största sannolikhet hade gått bra. Grattis till din första björn, sa jag till Fredrik, som fortfarande befann sig uppe i trädet. Han kommer ner och vi började tillsammans spåra den påskjutna björnen som vi snart hittade, liggande nästan helt på rygg nere i skogen ungefär 35 meter från åteln.

Vi åkte och hämtade Krister som satt på Blue Jay innan vi började ömsom släpa och bära denna stora björn ner till bilen. Utrustade med pannlampor och i totalt mörker var vi klockan två på natten duktigt svettiga, skitiga och nerblodade, men mycket lyckliga tillbaka i campen och kunde sova i några timmar innan det var dags att börja packa ihop.

“-Those swedes again!”

Klockan fem på morgonen gick vi upp för att fotografera, få björnen och åter åka ner till Dino som jobbar som konservator och samtidigt är kontrollant åt IDFG (Idaho fish&game) och få skinnet registrerat och ”taggat”. Man tar ut en tand för ålderbestämning skriver en massa papper och märker skinnet med en liten numrerad bricka på en av tassarna.

Dino skriker “those swedes again”! En till björn, det är inte möjligt! och vilken björn sen! Han hade aldrig under sina 30 år som kontrollant upplevt att en så ung pojke skjutit en sådan stor björn.

Vet du vad? sa han till Fredrik, allting du kommer att skjuta under resten av ditt liv kommer att vara mindre! Det är lugnt säger Fredrik, jag skall börja samla färger istället. Brun har jag nu, sedan finns det svarta, röda, blonda ?

Pappa kan inte bli lyckligare och visst sköt Fredrik den största björnen, men det är han helt klart värd. Det är väl värt att tillägga att detta var hans första fällda vilt, vilken start på jaktkarriären.

Efter besöket hos Dino skyndar vi vidare och med 55 minuters marginal hinner vi till flygplatsen i Boise för att påbörja vår resa hem, fulla med upplevelser som kommer att ta lång tid att

smälta, men räkna med oss, nästa vår är vi tillbaka igen. Ja, inte skall jag behöva åka ensam på björnjakt på några år det är en sak som är säker. Fantastiskt underbart är det att under sådana förhållanden få umgås med sitt barn. Det känns som om man spenderar mer tid tillsammans på två sådana veckor än vad man gör hemma på ett helt år.

Fredriks lillasyster som är tre år, frågar varje dag när hon skall få en egen båge och få följa med och jaga björn. Det verkar som om framtiden är tryggad.

Fredriks Björn vägde närmare 200 kg och skallen mätte 18,5” (47 cm) och kommer med god marginal in i Idahos rekordbok för 2009.

Den undre gränsen för att komma med i rekordboken för ungdomar med svartbjörn som skjutits med pil & båge är 16,5”(42 cm).

Utrustningen vi använder är:

Cabelas MT050 GoreTex kläder med non scent

Görans båge:

Hoyt Katera XL 70 lbs

TruGlo fempinnarsikte

Pilar:

Easton Full Metal Jacket 300

G5 125gr Striker

Fredriks båge:

Reflex Charger 60 lbs

TruGlo fempinnarsikte

Pilar:

Easton Full Metal Jacket 400

G5 125gr Striker